

---

Horváth Benji

## ARMAGEDDON BÁRÁNYAI

*Emerge tu recuerdo de la noche en que estoy.*

(Pablo Neruda: *La canción desesperada*)

*Nem lát engem szem, amely rám néz. Te rám veted szemed,  
de már nem vagyok!*

(Jób könyve 7.9)

*Íme... ittthon vagyunk.*

(Andrej Tarkovszkij: *Sztalker*)

Négy évesen álmodok először világvégét. Valami rohamosan közeledik, mint egy hullám, és sorra robbantja porrá az utcánkban a házakat. Látom az erkélyről, és tudom, hogy nem lehet megállítani, mindjárt itt van, és minket is elsöpör, nincs idő. Pánikolva ébredek, kiver a veriték. Anyámmal imádkozunk utána, rettenetesen félek akkoriban a kárhozattól.

Ma sem félek annyira a haláltól, mint attól, ami utána következhet. És attól, ami előtte volt. Hogy a kettő netán korrelál. A meggyőződéseimtől félek, félek meggyőződésben élni. Hogy a döntő pillanatban kiderül, tévedésben éltem le az életemet, és már nincs esélyem javítani rajta. Hogy a legrosszabb pillanatban halok meg, és nincs bocsánat. Sokkal egyszerűbb volna, ha közben nem lennék ennyire makacs és büszke. Mert az is kikészít, ha nincsenek meggyőződéseim. A bizonytalanság, mint az utca házai, ahogy kiszolgáltatottan állnak a nagy világvége-hullám útjában.

Közben a kocsik másik végében Matild rámmosolyog, ahogy találkozik a szemünk, és felemeli hüvelykujját, jelezve, hogy minden rendben. Zavarba jövök, hogy túlságosan kiülhetek arcomra az apokaliptikus gondolataim, visszamosolygok, és gyorsan kacsintok egyet. Nem szeretem, ha látják, hogy félek. Nem az alagúttól félek, hanem attól, ahova tartunk ebben a tarkovszkijánus metró-kocsiban. De ahogy az ilyenkor lenni szokott, a kíváncsiságom erősebb a félelmemnél. Macskavonásaim egyike. Mint Kairóban, a Holtak Városában. Minden kis lyukba be akartam nézni, ismerni akartam a történetét, élni, miközben belül iszonyúan félttem attól a világtól, ami az ismeretlent jelentette számomra, és a végsőkéig izgatott.

Talán párhuzamba helyezhető ilyen értelemben a kairói Nekropolisz a Plazmával. A kripták és mauzóleumok amolyan foglalt házakká váltak az idők során, a temető megtelt élettel. A dicső holtak emlékezete a szegénység hétköznapijainak színpadává változott. A Plazma egy anomália, nem lehet tudni, honnan jött, és mi okozta. Négy éve jelent meg rohamosan fejlődő városunk szívében, valami gyanús robbanás a főtéri templomban, és azóta javarészt felzabálta a várost és a környező falvak némelyikét. Sokan a természet bosszúját látják benne. Több kutatócsoport tette meg ezt az utat (amit mi most illegálisan) és kevesen tértek vissza. Akik visszatértek, azokat szigorúan védett karanténban őrzik, a közönséges állampolgárok csak a kevés kiszivárgott információ alapján találgathatnak arról, hogy mi is történik bent. Természetesen minden kis infó burjánzó álhírek és konspirációs elméletek termékeny talaját adja. Az utcai prédikátorok az idők végét hirdetik. Matild azt mondja, ahol valami meghal, ott a gombák új életet szülnék.

Fogalmam sincs, mióta zötyögünk a kocsiban, talán egy órája, talán kettő. Csak lassan tudunk menni, mondja az apró, szakállas idegenvezetőnk, valószerűtlenül mély hangján, még az éjszakai gyülekezőnél a katonai barakkok mögötti erdőben. Egyikünk se meri megkérdezni, miért. A szakállas ember úgy mutatkozik be, hogy ő Radu, és semmi egyebet nem kell tudni róla. Kíváncsi vagyok, a többiek mi okból vállalták ezt az utat. Raduval együtt öten vagyunk, Matild okát ismerem, ő amolyan influenszer-boszorkány az Instán, bármit is jelentsen ez. Ő rángatott bele ebbe az egészbe.

Egyik random este találkozunk egy névtelen kocsmában, ahol elvegyülnek a menekültek, a munkások, a tolvajok és a magamfajta alkoholista értelmiségiek. Pszichológiát tanulok, aztán néhány évig működtetek egy magánrendelőt, és feladom, miután egyik kliensem előttem lövi főbe magát. Az írás és a barkácsolás mindig is szenvedélyem, középszerű verseket írok, felvesznek honlapszerkesztőnek egy rangos irodalmi folyóirathoz, tekintély és minimálbér. Időközben kitanulom az asztalos mesterséget, igyekszem fenntartani magam. Egy volt kliensemmel egymásba szeretünk, megházasodunk, megszületik a lányunk, Lili tíz éves, amikor a feleségem egyszerűen eltűnik. Amikor már a rendőrséghez fordulnék, akkor kapom tőle az utolsó sms-t, „ne keress.” Mély depresszió, a lányom miattam is szenved. Eltávolodunk egymástól, a dolgok kiesnek a kezem közül. Lili tizennégy éves, amikor elnyeli a Plazma. Azóta minden éjjel ott van az álmaimban, ujjai hegyén elektromos kisülések. Szeme szürke, arca kifejezéstelen, nem mond semmit, csak néz. Nem érzek benne szemrehányást, de szenvedést vagy félelmet sem. Csak néz. Nem mondja, hogy apa, minden rendben.

Nem nyugtat meg, nem riaszt föl, nem kiabál velem. Csak a görcsöt érzem a gyomromban. Mindig hányingerrel ébredek.

Ezekén az estéken én is csak elvegyülni akarok, és nyugodtan inni, nem vágyom társaságra. Ülök a pultnál, vagy egy asztalnál, ha van hely, nézek magam elé és hallgatok. Matild hangja ismerős, azt az érzést kelti, mintha valahol jártunk volna együtt, valami homályos emlékből, talán gyerekként, egyszer már eltévedtünk az erdőben, vagy csak pezsgőt loptunk a felnőttektől egy újévi ünnepség alkalmával, és a kert végéig szaladtunk, aztán a kerítés tövében lenyakaltuk az üveget. *Te is úgy nézel ki, mint akinek romokban az élete.* Felnézek, egyenesen a zöld szemébe. Nem mondd, válaszolom. Mért, még ki néz ki úgy? Tekintetét körbevezeti a kocsmán, aztán rám mosolyog: nem vagy egyedül. És te?, kérdezem. Én szeretek egyedül lenni, mondja. Akkor mit keresel itt? Lehet, hogy pont téged. Hogy érezd, nem vagy egyedül. Olcsó, vágom rá. Miért, te nem vagy az?, vágja rá ő, és így tovább. Elmeséli, hogy ő három évvel az incidens előtt kezdett el álmodni a Plazmával. Először elektromos fákat és gombákat álmodik, aztán ezek valamiféle entitásként beszélni kezdenek hozzá, hívogatják. Én elmesélem neki Lilit. Nálam kötünk ki, de túl részegek vagyunk a szexhez, egymásba gabalyodva elalszunk a kanapén. Szürke reggel, rossz kávé. Borzos, göndör hajával, sasorrával és díszes gyűrűivel, karpereceivel olyan, mint egy rossz jóslat. Ezt el is mondom neki, bár én se tudom, mit értek rossz jóslat alatt. Elmondja, hogy ismer valakit, aki be tud vinni a Plazmába. Gondolkodás nélkül rávágom, hogy benne vagyok, és lehúzó a kávémat.

Két hónapot kell várni. Egy másik este, talán ugyanabban a kocsmában, megkérdem, miért akar a Plazmába menni. Influenzakerként biztosan van oka kiélvezni a mindennapjait. Miért nem felejt el az álmait, és éli az életét. Kissé hitetlenkedő grimaszt vág, egy darabig nem válaszol. Ha túléltem és kijutok, a kör bezárul, mögöttem van a történet... ha nem, akkor eggyé válok vele, mondja aztán. Kivel?, kérdezem. A Plazmával, vágja rá. Mindenkiel. Ezt hogy érted?, kérdelem. Szerinted mi a Plazma?, kérdi. Legyintek. Csak azt ne mondd, hogy valami ősi energia, ami összeköti és újjászüli a lelkeket, a föld szelleme, meg ilyenfajta marhaságok, mondom. Ha meghalsz, eggyé válsz a földdel, mondja. Nem tudom, mi a Plazma, de ha ott ragadok, akkor valamilyen szinten eggyé is válok vele. Hallgatunk egy darabig, aztán azt mondom: szerintem a föld egy vénülő, öntudattal rendelkező entitás, aki kezd demenciába süllyedni, és a Plazma földünk széteső agyának elektromos küldése, itt kezdődik a vég. Itt lóg ki a lóláb, vagyis a káosz. És növekedik, mint egy rákos daganat.

Todorevici egy izzadt tenyerű, szemüveges biológia tanár, negyvenes, jelenleg munkanélküli, felesége hat éve halott, gyermeke nincs, szégyenkezve mondja, hogy mindig is gyáva volt, most bátor lesz, ha belehal is, semmit nem vár az élettől már, ezt sokat ismételt. Isabel Jones vallástörténész és -kutató, valami nagy nevű berlini egyetemen tanít, nem jegyzem meg, melyiken. Kék szeme van és fekete bőre, ötvenes éveiben lehet, zavarba jövök tekintélyt parancsoló jelenlététől. Azt mondja, nem halhat meg úgy, hogy ne lássa, mi ez az újabb apokalipszis, különben is, látott és élt már eleget ahhoz, hogy ne féljen a Plazmától. Megkérdem, ha Berlinben született. Azt mondja, New Yorkban, anyja német, apja puerto ricói. Megkérdem Radutól, hogy miért kockáztatja a szabadságát és az életét. Eltapossa a cigijét és a szemembe néz: ha nem ezt csinálnám, börtönben lennék. Kaptam egy esélyt. Ez egy tudományos kísérlet. Ti vagytok az áldozati bárányok. Engem a kormány bízott meg, és szarrá keresem magam rajtatok. Álom-meló, vigyorodik el, és széttárja karját. Megfordul bennem a gondolat, hogy talán nem is viccel, de rögtön utána rájövök, hogy akár tudnak erről az „illegális” kiruccanásról ott fent, akár nem, elvégre teljesen mindegy.

A levegőnek fémes íze van, ahogy közeledünk – ha egyáltalán közeledünk – az alagút végéhez. Az alagút falait, mint valami dagadó vénák, színes, áttetsző indák vagy gyökerek szövik át. Fel-felvillanva pulzálnak. Az jut eszembe, hogy egy gyomorban vagyunk, és már csak az emésztőrendszeren át fogunk távozni, mint farkas gyomrából a bárány. És megérkezünk, a kocsni hirtelen megáll. Valami erős fény szűrődik be fentről, és valami távoli fegyverropogásra emlékeztető hangok. Radu rágyújt, amíg mindenki kiszáll. Todorevici megtörli a szemüvegét és odamegy a falhoz, ujjával megérinti az egyik pulzáló indát vagy gyökeret, de rögtön el is rántja a kezét, megfordul, elkapom a tekintetét, olyan arca van, mint a gyereknek, akit rajtakaptak. Sikamlós, mondja zavartan. Odalépek az indához vagy gyökérhez, millió apró, vörös pontocska jelenik meg ott, ahol az imént a Todorevici ujjához ért, és lassan kezdenek szétterjedni és eltűnni. Mintha bántották volna, szólal meg mellettem Isabel, amitől kicsit összerendeznek. Odajön Matild, karon fog és arrébb vezet. Kezdődik, súgja, érzed?

Mielőtt visszakérdezhetnék, Radu int, hogy kövessük, és elindul felfelé a lépcsőn. Ahogy felérünk, meg kell dörzsölnöm a szememet az alagút sötétsége után. Lassan idomul hozzá a látásom a fényhez. A főtéri templom főszentélye és oltára között vagyunk. A vibráló, pulzáló indák behálózzák a falakat, a hajó masszív oszlopait, az ablakokat és a boltozatot, amit szinte teljesen eltakarnak. Jézusom, az kicsoda?!, kiált fel Todorevici.

Az indák a csillagboltozat közepénél több száz irányból egymásba bogozódva ereszkednek lefelé, két-három méterrel a boltozat alatt egy szárnyas, légben függő, zöld, vörös és barna színekben vibráló ember alakot formálnak, kezében kitért karokkal. Piros fények világítanak ott, ahol a szemeknek lennie kellene. Mintha a teljes indázat vagy gyökérzet ezt az arkangyalszerű alakot táplálná, valahonnan szállítaná a vért vagy tápanyagot vagy micsodát. Kicsoda olyan, mint az Isten..., morogja Radu, és leveszi a sapkáját. Mi ká Él, mondja lassan, tagoltan Isabel. Matild borzongva elengedi a karomat. Egy darabig szótlánul nézzük a pulzáló indaembert.

A templomhajó közepén az indaember alatt egy aranyló, olajfához hasonló alakzatú, tekeredő törzsű valami nyílik, nem nevezném fának, állaga inkább gombaszerűnek tűnik. Kisebb, hasonló termőtestek borítják az oltárt, a padokat és a kőpadlót is mindenütt. Fehér por száll a fényben, ahogy a falakat nézem, azt látom, hogy az indák alatt vékony fekete érhálózat borítja őket mindenütt. Radu megköszörüli torkát.

Welcome to Armageddon, little sheep, mondja erős akcentussal. Itt találkoznak huszonnégy óra múlva. Már ha lesz, akivel, vigyorodik el, azzal megfordul, és lesiet a lépcsőn az alagútba. Halljuk, ahogy beindítja a kocsit, majd ahogy távolodik. Isabel rágyújt egy cigire és az oltárt, majd az olajfaforma termőtestet megkerülve elindul a nyugati templomkapu irányába. Matilddal egymásra nézünk, nem látok félelmet az arcán, inkább csak amolyan gyermeki izgalmat. Elindulunk a vallástörténész után, mintha cigijének füstje jelölné az utat. Nyomunkban a bámészkodó Todorevici.

Amit kint látunk, azt nehezen bírom felfogni. Nappalnak kéne lennie, hajnalban ereszkedtünk le az alagútba. A fény nagyon erős, de nem a nap fénye az. Az ég – ha ez az ég – sok milliárd fényben úszik. Életemben nem láttam ilyen sok és ilyen fényes csillagot szabad szemmel. Augusztusi bámészkodások jutnak eszembe gyerekként, ahogy a hátamon fekszem, de most a mindenség közelebb jött és megsokszorozódott. Mintha a James Webb teleszkóp egyik szédítő képébe léptünk volna be. Közben folyton villámlik körös-körül, de nincsenek felhők. Az utcákat, a házakat, az elhagyott autókat itt is behálózzák a vibráló indák vagy gyökerek, és mindent elborítanak a különböző színű és formájú termőtestek, sok köztük az embermagasságú képződmény. Hatalmas, húsz-harminc méteres fák nőttek tele a város szívére. Fehér por száll mindenütt. Spórák, mondja mögöttem Todorevici.

Hamar rájövünk, hogy a színes, embermagasságú képződmények *valóban* emberek lehettek, a Plazma első áldozatai. Járókelők, a végtelenségig burjánzó pillanatba zárva, mint egy ítélet. Sétáltatott kutyák körvonalai. A

Plazmában mintha nem lenne idő, nincs éjszaka vagy nappal, csak ezek a pazar, vakító csillagok. Semmi nem bomlik le, minden egy felfüggesztett burjánzás foglya. Egyértelművé válik, hogy az a huszonnégy óra nem fog eltelni, vagy ha igen, az már valahol máshol telik, és talán már évekkkel ez előtt lemondott rólunk a szakállas Radu. Egyikünk sem akar visszamenni a templomba, bolyongunk a városban. Ha alszom, nem álmodok. Belecsap a villám Todorevici-be, füstölögve lépeget tovább, bőre lángol. Ez a föld már nem a miénk, mondja, és zavartan mosolyog. Ez a föld soha nem is volt a miénk. Matild odamegy hozzá, és átöleli, látom, hogy folynak a könnyei. Talán az enyéme is folynak. Néha az az érzésem, hogy beszélnek hozzánk az indák vagy gyökerek, de nem tudom, pontosan mit mondanak. Az indák eredőjét keressük, de nem találjuk. Meghúzódnak néha egy-egy üres épületben. Termőtestek jelennek meg a Todorevici testén. Nehezen lélegzik, nincs semmi baj, ismételgeti. A titánok és istenek harcában az ember elveszíti az időt, mondja Isabel. Fel fogunk őrlődni ebben, ebben a gyönyörű burjánzásban. Matild egyszer azt mondja, jó volt megismerkedni itt, az idők végén. Később bárhova nézek, nem találom. Egy szarvas suhan el mellettünk. A polgármesteri hivatal épülete pulzál az indák alatt.

Mert én tudom, hogy az én megváltóm él, és utoljára az én porom felett megáll. És miután ezt a bőromet megrágnak, testem nélkül látom meg az Istent. Isabel a Jób könyvéből idéz, Todorevici lángokat köpködve táncol. Szeme sárgán világít, a szemüvegét elhagyja valahol. Mosolygok, de nem vagyok benne biztos, hogy a testem az enyém. Lovakat látok végigvágatni a gombák borította autók között az úttesten. Aztán megjelennek az óriások. Nem törődnek velünk, jönnek-mennek. Hullanak róluk az indák vagy gyökerek. Csillagok robbanak, fekete lyukak hívogatnak. És madarak esnek ki belőlük. Látom, ahogy Isabel leül egy madártetem elé. Amikor elindultál, mondja, még tele volt a világ ígéretekkel. Éhes voltál, és enned adott. Megszomjaztál, és innod adott. Egyedül voltál, és megtalált. Túl sokan voltak körülötted, és elrejtett. De nem voltál nyugodt. Nem volt elég. Sütött a nap és millió testvéred hívogatott, de nem volt elég. Ettél, ittál, nem volt elég. Minden a tenyerecskédba hullott, de nem volt elég. Feloszlott a világ jóra és rosszra, amit elültettél, annak gyümölcse termett, de nem volt elég. Szerencsés voltál, de nem volt elég. Szeretett téged az istened, odaadta neked, amit követeltél, otthont építettél és nézted, ahogy gyermekeid meghaltak és újak születtek, de nem volt elég. Öltél, de nem volt elég. Most visszavonódik minden, burjánzik a halál, önmagába fordul lábad alatt a föld, de nem volt elég.

Minden újabb jelenés egyre közömbösebbé tesz. Nem tudom, hova megyek át, ha ez egy átjáró. Nem tudom, miféle limbó a Plazma. Nem lehet elvarrni a szálakat, arra sem emlékszem, mit is keresek itt. Már nem félek, csak tudomásul veszem, hogy lennie kell egy bizonyos szempontnak, ahonnan ez mind iszonyú félelmetes. Úgy tűnik, itt minden csak önmagáért van, de nem nyílik meg lényege, nincsenek logikai viszonyok. Lehet, hogy ez a világ vége, de most már mindennél világosabb számomra, hogy az a világ, amit annak nevezünk, soha el sem kezdődött. Egy lapos kör a homokban.

Hirtelen egyedül vagyok. Csend van, némán pulzálnak az indák. Sokáig bolyongok, szállnak a spórák. Lili vár egy sarokháznál. Üres szemekkel néz, ujjbegyein elektromos kisülések. Ahogy megszólal, virágok borulnak ki a száján. Nem értem, mit mond. Hozzá akarok érni, de nem bírok megmozdulni. Látom, ahogy az épületek sorra porrá robbanak az utcában. Megreped a hold és millió fekete madárrá repül szét. Volt még valami fontos dolgom, de az istennek se jut eszembe, mi lehetett az. Lilit ragyogó fény veszi körbe, két keze közt fekete lyukat formál. Mintha így álltunk volna mindig itt. Látom magunkat távolról, ahogy megérint, és beszívódnak a fekete lyukba.

Matild vár egy sarokháznál. Megfogja a kezem, és bevezet az ajtón. Látom, ahogy bezárul mögöttünk az ajtó. Látom, ahogy szóltanul megyünk tovább a sötétben, valahonnan zeneszó szűrődik ki. Nem hallottam még ilyen zenét. A szirének éneke jut eszembe, az ének időtlensége, aminek nem lehet ellenállni. De ezek már csak gondolattöredékek, és nem tudom, ha én gondolom őket. Már nem áll össze semmi. Nincsenek bennem vágyak. Egyre hangosabban szól a zene, újabb ajtóhoz érünk. Belépek egy füstös, dugig tömött helyiségbe.

Te is úgy nézel ki, mint akinek romokban az élete, mondja egy ismerős hang. Nem mondod, nézek bele egy méregzöld szempárba.